

GAZDASÁGI LAPOK

28. szám.

Megjelenik minden vasárnap.

1916. Julius 9.

A tartós hüvelyhurut károsan befolyásolja a tejgazdaságot

és az egész állatállományt megmételtyezi,

ha gyors állatorvosi segítség nem érkezik. „...A Bissulin engem több mint ezer állatnál nem hagyott eserbén. ...“ Deutsche Tierärzt. Wochenschr. 1911. 11. sz. „... Utókövetkezmények mint más preparátumoknál, itt nem fordultak elő. ...“ Tierärztliche Rundschau 1912. 44. sz. Óvakodjunk a hamisítványoktól. Az igaz Bissulinnál minden kupocska boríték papírja viseli a nevet. Használati utasítás körképpe ingyen. (2)

H. Trommsdorff, Chem. gyár, Aachen.

l-a Uszó kocsikenőcs

kék és sárga elsőrendű szállítója

Schvarcz József és Társa Budapest, Vilmos császár-ut 53.

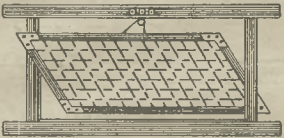
Sürgőnyczim: **TURKSMA** Viehgescháft Leeuwarden

Pontos kiszolgálás

Elsőrendű elismerő nyilatkozatok

Eredeti hollandi hasas- és tenyész-szarvasmarha vételeket közvetít mérsékelt jutalék mellett **J. TURKSMA,** szarvasmarha kereskedése **LEEWARDEN (HOLLAND).**

Farkas rendszerű **Sodronyüveges istállóablak**

eltörhetetlen.

Farkas és Tsa Budapest Lehel-u.8

sszes készítményeink beszerezhetők a Magy. Mezőgazdák Szövetke zete által is. Kérjen Árlapot!

Farkas rendszerű **Idomvas-ablak**

legerősebb legolcsóbb

ZSÁK **ÉS PONYVA** SCHLESINGER ÉS TÁRSA BUDAPEST-VI., Gróf Zichy-J. u. 56. **ÚJ ÉS EGYSZER HASZNÁLT + ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.**

ÁLLAMGÉPGYÁRI

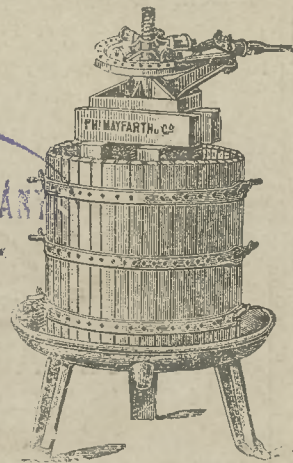
„ASTRA“ gázmotorok, „ASTRA“ gázlokomobilok, „ASTRA“ gázekék.

Ideális üzemgépek. Leggazdaságosabb üzem.

Az „ASTRA“ gázgépek üzeme a legolcsóbb; óránként és lóerőnként 450+490 gramm faszenet fogyasztanak. — Golyóscsapágyas cséplőgépek, gőzlokomobilok, utimozdonyok, elsőrangú mezőgazdasági gépek. —

Árjegyzékkel és árajánlatokkal szívesen szolgál a

Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége Budapest, Vilmos császár-ut 32.

951. sz. Árjegyzék ingyen. Képviselek kerestetnek.

EREDETI **Mayfarth-féle** törvényileg védett

„HERKULES“

bor- és gyümölcs-sajtók.

Elsőrendű gyártmány.

Viznyomású bor- és gyümölcs-sajtók.

Felül nem mult

Szőlő és gyümölcs örlők szüretelőberendezések.

MAYFARTH PH. ÉS TSA gazdasági gépgyár Bécs (Wien) II. Taborstrasse 71.

Különleges gyártás sajtók és borászati készülékek számára.

A 33 év óta fennálló **FISCHER-féle**

ZSÁK-

és **PONYVA-**

GYÁR BUDAPEST, Nádor-u. 31-33.

egyike az ország legmegbízhatóbb beszerzési forrásainak **Lópokróczok,** valódi amerikai

Manila-kévekötlők, SZŐLŐKÖTŐZŐ-FONALAK,

jobb és olcsóbb a raffánál. Egyszer használt ponyvák, termény- és lisztes-zsákok is állandóan jutányosan kaphatók.

TEXTIL

az új erőpapirspárga

a legerősebb spárga

kiválóan alkalmas

szőlőkötéshez

zsákkötéshez

és minden máshoz.

Gyártja:

Magyar Textilipar r.-t.

RÓZSAHEGY-FONÓGYÁR.

KERESKEDÉS ÉS KÖLCSÖNZÉS

ZSÁK, PONYVA és ZSINEGÁRUK

SCHILLINGER MIKSA BUDAPEST, V., Rudolf-rakpart 7. (Az országház mellett.) Telefon: 45-26. Alapított 1878.

Fályzatokhoz csak bizonyítványmá-
solatok csatolandók. Eredeti bizonyít-
ványok elvesztéséért a kiadóhivatal
nem vállal felelősséget. ***

KIS HIRDETŐ

A kishirdetések ára: minden szó 5 fillér
a vastagabb betűvel írt szavak 10 fillér
a legkisebb hirdetés 1 korona. Csak oly
levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges
póstabélyeggel ellátva küldetnek be. □ □ □

Munkás- és fogoly

szalmazsák, fekvánkos,
lepedő, pokrócz

Telefon: 35-92, 80-82, 104-10.

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagyár

BUDAPEST,

V., Arany János-u. 10.

Távirat: NAGELA

Kéveköttő

aratógép Johnston-féle, alig
használt, kévegyűjtővel,
köszörűgéppel, manillával,
eladó. **Biró Pál** kert-
gazdaságában, Debreczen.

PAPIRIT- SPÁRGA

zsineg, heveder,
kötél, hajtószijszál
összes czélokra
SCHVARGZ JÓZSEF
ÉS TÁRSA
BUDAPEST,
Vilmos császár-ut 53. sz.

Törvé-
nyesen
védve.

Reitter Oszkár

nagybecsereki főkapitány
és fajbaromfi tenyésztőnek
nagyserü találmánya

a „PATKÁNIN”

patkányirtó szer (nem mérge) mely
emberre és házi állatokra nem
ártalmas.

1 adag ára 2 korona
mely elegendő körülbelül 60-70
patkány irtásához.

Minden adaghoz használati
utasítás van mellékelve.

A biztos eredményért jóállás!
lemerített prospektust, melyben le-
van írva, hogy különféle gazdaság-
ban hány adag használható. Kérésre
ingyen küld Reitter Oszkár fő-
kapitány Patkánin gyárának
vezetősége Nagybecsereken.

Vizsgázók !!

Összes stabil, lokomobil gőzgé-
pekről biztos sikerrel vizsgára
előkészíték szerződés mellett,
magyarul és németül. **Sirovy**
Vinco oktató, Budapest,
VII. Klauzál-tér 11., III. 13.
Válaszbélyeg.

Muraközi

hidegvérű (nori) igás
tenyészkanczák,
választott csikók
és

tenyészmének

vásárlásánál közvetlen a
tenyésztőktől, segédkeze-
semet felajánlom s a folyó
évben Muraköz és vidékén
tartandó lóvásárok jegy-
zékét kívánatra szívesen
küldöm. Elsőrendű refe-
renciák rendelkezésre áll-
nak. Czimem:

Hoffmann Lipót
lóügynöksége,
Csáktornya (Muraköz).

Gabona- aratógépek

eredeti amerikai Massey-Harris komb. gyűjtőge-
reblje, amerik. szénagereblje és forgató,
valamint burgonyakiszedőgépeket stb. ajánl

HANS FEDA, Wien, II. Stuw-nstrasse No. 1.

gazdasági gépkülönlegességek elárúsító irodája.

Sürgönczim: Maschinfeda, Wien. Telefon: 48218.

Hizóállatok értékesítésére

felhívjuk a gazdák figyelmét a

Budapesti Állatvásárpénztár Részvénytársaságra,

mely cég foglalkozik marhák,
sertések, borjúk, birkák bizomá-
nyi eladásá al. Előleget nyújt
hatóságilag megállapított kamat-
láb mellett.

Élőállatküldemények czimzendők:

Budapest, Ferencváros.

Telefon szám a marhavásáron: József 18-81

Telefon szám a sertésvásáron: József 18-35.

Foglalkozást keresek!

Mint munkafelügyelő, raktárnok,
cséplési felügyelő stb. Beszélek:
magyar, német és több szláv
nyelven. **Cserép János** Esz-
tergom, Mária Terézia-u. 19.

Rézgálicz, raffiaháncs, kénvirág, rézkénpor

8 százalékos.

Szállít megfelelő előleg beküldése
ellen napi áron alul

Erdős V. Fekete

nagykereskedő cég

Budapest, VI., Vörösmarty-u. 69-71.

Sürgönczim: Erdössék.

TAKARMÁNYDARA TENGERICSUTKÁBÓL

a LANZ-féle őrlőgéppel! Az
eddig csak tüzelésre használt
tengericsutka mint KITÜNŐ
TAKARMÁNY értékesíthető.

AJÁNLATTAL
SZOLGÁL:

HAHN ARTHUR és **TÁRSAI** BUDAPEST,

VIII. KERÜLET,
ÜLLŐI-UT 52/g.

Sürgönczim: CASE BUDAPEST.

Eredeti
amerikai

CASE

gőzszántó-
gépek,
aczel
cséplők.

STOVER

amerikai benzinmoto-
rok és lokomobilok.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORZMIOS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozzunk mezel gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	20 kor.
Fél évre	10 »
Negyed évre	5 »

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 15. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vesz fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.

TELEFON: József 40—66.

Az a lapokban foglalt minden cikkért az utánnomás joga fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TARTALOM.

	Lap
Szemle	343
Gazdasági levél	344
Utópiák. — Fényes Károly	344
Tárca. — Esetek	344
K. T. előadása a buzavetőmag javításáról	345
Kérdések és feleletek	
Kérdések: Élő- és holtleltár kamatja leszállítható-e a jövedelemből	
Feleletek: Törött szemek kivétel a rozsból	346
Hírek	
A világháború nemzetgazdasági jelenségei Európa kisérlésével. — Löherer Andor	349

Előfizetési felhívás!

Dörög még az ágyú a különböző harcsterenken, de a béke reményugara is dereng már — ha mindjárt messze távolban is, — azért a mi kötelességünk készülteket tenni már most a mezőgazdaság békés polgári munkájának tökéletesítésére, a többet, jobbat és olcsóbban termelés kérdéseinek megfejtesére s a mezőgazdasági ipar és a kertészet támogatását kéri azzal, hogy minden tekintetben felvehessük a versenyt a művelt nyugattal. A »Gazdasági Lapok«, mely immár közel 68 év óta hűséges oktatója, tanácsadója volt a magyar gazdának, ezen szerepkörét ezentúl is a tőle kitelhető mértékben fogja gyakorolni s a feladatának kivételéhez a mélyen tisztelt gazdaközönség szives támogatását kéri azzal, hogy az ehez szükséges anyagiak megszerzését, minél nagyobb számú előfizetéssel hathatósan mozgassa elő; mert minél több az olvasó, annál több és értékesebb beltartalommal fog megjelenetni lapunk.

A „GAZDASÁGI LAPOK”

és az „ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS TEJGAZDASÁGI LAPOK” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Előfizetési feltételek:

A „GAZDASÁGI LAPOK”

Egész évre	20 korona.
Fél évre	10 korona.
Negyed évre	5 korona.

AZ ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS TEJGAZDASÁGI LAPOK

külön előfizetési ára:

Egész évre	10 korona.
Fél évre	5 korona.

SZEMLE.

(Időjárás és gazdasági helyzet. — Türelmetlenül várjuk a gabonaár meghatározását! — Beszüntetik az éjjeli pékmunkát. — Óriási nyereségek. — Budapestben a disznók cipót esznek. — Az új adójavaslatokról.)

Magyarország legnagyobb részén az aratásnak legkívánatosabb időjárása — a száraz meleg uralkodott — mert azt a helyenként dühöngő vihart vagy kisebb záport és egypár apró-cseprő jégesőt mely a legutóbbi napokban néhol kisebb-nagyobb károkat okozott, nem lehet az általánosságba bevinni.

Most különösen jó a száraz meleg, nemcsak azért, mert egyenletesen jól érik a gabona, nem rontja sem színét sem mennyi- és minőségét a csapadék, hanem arra is jó ez az idő, hogy nem akadályozza a munkát, lehet folyton aratni ko-

rántól-későig, nincs fennakadás és a hiányzó aratók tetemes részéért kárpótlást nyer a gazda ezen a réven. Csakhogy, a ki nem erős szalmájú fajtájú gabonákat termelt, annak nem elég ez a pótlék, mert olyan összevisszadült, keveredett, sőt egészen fekvő gabonát ritka esztendőben látni ily nagy mennyiségben, mint az idén, különösen pedig annyira át is van legnagyobb része szőve mindenféle gaznövényvel, hogy kinos-keserves az ilyen szalmagabonának aratása még géppel is. Ez lesz az oka annak, hogy megint csak túlérett gabonánk lesz és sok leend a pergés.

Hazánk nyugati részeiben többnyire egész éven át eddig mindig több volt a csapadék, mint másfelé s ez meg is látszik azon, hogy erre vannak a legjobban kifejlődött gabonakalászkok, de a legbujább aczatfoltok is, hanem viszont a burgonya korai fajainak már ártalmára is van a sok eső, mert már bent a földben is kezd rothadni, kivált a laposabb helyeken.

Nagyon szomorú, hogy minden tájékon, akár merre is utazzék az ember, talál üres földeket, parlagokat, melyek éppen úgy nevelik a rengeteg guzmagot, mint a vasuti töltések. Viszont ez is tanubizonyosága annak, hogy a hatóságok a kormány azon szózatának, melyszerint nem szabad hazánkban egy talpalatnyi földnek sem vetetlenül maradni, érvényt szerezni nem tudtak.

A sertésvész elleni serum árát felemelték, mert gyártása tényleg megrágtult, csak az a baj, hogy sokszor éppen akkor nem kaphatnak egyes gazdák, mikor legjobban kellene nekik; úgy látszik, nem győzik az előállítás. Viszont az orbáncz elleni oltóanyagból volna elég, de nincs állatorvos, ki az oltást végrehajtsa, hisz három járásra esik néhol egy — de azért a gazdák kérése daczára sem eresztik haza egy részét sem azoknak a bevonult állatorvosoknak, a kik a majdnem üres lókorházak körül lődörögnek. Gyors intézkedést kérünk, mert megcsappant sertésállományunk még kevesebbre olvad össze.

Mint tudjuk, ma már nemcsak rozs, de még árpa és buza is van jócskán aratva, sőt számos helyen, különösen a déli megyékben s egyebütt is a homokos részekben, csépelve is van nem egy waggonra való, sőt a pénz szűkében szenvedő gazdák már piacra is viszik eladandó gabonájukat, de nem lévén még ezideig meghatározva annak maximális ára, nincs a ki vásároljon. Igaz, lehetne úgy venni, hogy a tavalyi árakat kapná a gazda és nyilatkozatot, hogy a mennyiben az ideai árak magasabbak lesznek, a különbözetet pótlólag kifizetné neki a vevő, a mint közzé teszik az új árakat. Nehézkessé válik az eljárás, de hát hozzá vagyunk szokva a kormányrendeletek késő érkezéséhez, hiszen a mai számunkban ismertett „az új termés forgalmának nyilvántartása” is csak július 1-én tétetett közzé, pedig azt már az aratás megkezdése előtt kellett volna az egész országban ismertetni.

Nem sürgettük a hatósági ármeghatározást! Vártuk türelemmel azon reményben, hogy a mint az aratás kezdetével a gabonák minő- és mennyiségéről meggyőződnek a hivatalos körök, azonnal megszületnek a maximális árak, de bizony ma már — midőn ezen sorokat írjuk — azt mondhatjuk 10—11 nap óta folyik az aratás s még mindig nincs ármeghatározás. Ezt a nagy késedelmet már nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül, mert most már igazán itt van a 12-dik óra, nem várhat sem a gazda, sem a vásárolni akaró közönség tovább, vagy annyi zür-zavar, kellemetlenség és végül perpatvar fog ebből származni, hogy csak a jó Isten a megmondhatója.

Gazdákat ugyan nem igen érdekli, de azért mint különlegességet, megemlítjük, hogy július 10-én életbe lép ama sütőipari rendelet, mely eltiltja az éjjeli munkát. Hogy fognak a pékek boldogulni, azt nem tudjuk, de halljuk már is több vidéki kenyérgyár tett lépéseket e rendelet hatályon kívül helyezése tárgyában.

Igy van ez, ha szakemberek meghallgatása nélkül készülnek a rendeletek.

Böngészve az újságokban, látjuk mily óriási haszonnal zárták lefmérlegüket egyes vállalatok nem is szólva az 1000%-os cipőgyárakról, most ahirtenbergi tölténgyár 150%-os nyeresége ötlük szemünkbe, majd egyik gazdasági gépgyár és a textilipar szinte hatalmas jövedelmén mely azonban %-ban nincs kifejezve akad meg tekintetünk, majd a borsod—miskolci és debreczeni István-gőzmalom 2,600.000 K-ás adománya részvényeseinek, szurja szemünket. Önkénytelenül kifakadtunk ilyeneket látva, de nem akarunk saját véleményünknek kifejezést adni, nehogy azt mondják, hogy mint agráriusok, kirohanásokat teszünk az ipari alkotások ellen, hanem egyik éppen nem agrárius lapnak az „Az Újság”-nak kifakadását adjuk közre az alábbiakban:

„A mai viszonyok között, a midőn a lakosság százezreinek görcsösen kell a megélhetés nehézségeivel küzdeni s ebből a verejtékből egyesek részére milliók gyűlnek össze, éppenséggel nem lehet csodálkozni, ha ilyen képtelen nyereségek láttára ökölbe szorul az emberek keze. A csaló hadseregszállítókat — nagyon helyesen — irgalmatlanul lecsukják, mert a közérdek kárára szereznek maguknak illegitim hasznot. Az 50%-ra dolgozó vállalatok vezérigazgatói és igazgatósági tagjai azonban kifogástalan gentleman-ek, a kik még talán arra is számítanak, százezres jutalékaik mellett, hogy holmi kitüntetésben is részesülhetnek közhasznu tevékenységük elismeréséül.”

Az állami gazdálkodásban is nem egyszer találtunk úgy mi, mint mások is, kifogásolni valót és a H. T. ellen is akad néha egy-egy hang, de hát utóvégre is semmi sem tökéletes a nap alatt s mindegyikünk hibázik, de hát ez még megbocsátható, hanem ha most a szűkös háborús viszonyok mellett, midőn lisztbiányról panaszkodnak és a mikor alig várják már örlésre az új gabonát, sertéseket cipóval etetik, mint a székesfővárosnál, akkor már a mi emberi fogalmaink szerint az oly megbocsáthatlan bűn, mely mellett a burgonya és hagyma elrothadása elenyésző csekély szabálytalanságnak mondható.

Tudjuk, hogy fizetni senki sem szokott szívesen, de adót különösen nem szeret fizetni — kivált a magyar ember: hanem most, midőn határozottan tudja, hogy az önvédelmi nagy harcok mily óriási tőkét emésztettek — és emésztene — fel, nyugodtan fogadja a számos új adójavaslatot, csak egy kikötése van: legyen a kivetés igazságos, ne gyakoroljanak kiváltságokat, ne kimélgjenek senkit, egyformán, egyenlő kulcs szerint róják meg a honpolgárokat, ne adjanak kibuvót senkinek. Még ugyan csak most, midőn e sorokat írjuk, kezdik a képviselőházban tárgyalni az új adókról szóló javaslatokat, azonban már egyes bizottságokban, egyesületekben stb. megvitatták azok mindegyikét és módosítási tervezeteket, enyhítéseket, engedményeket óhajtának kicsikarni éppen azok, a kik legkönnyebben fizethetnek, a kikre nézve már maga a javaslat is részrehajló volt, a kiknek hozzájárulási kulcsát egy kissé magasabbra kellett volna eredetileg is szabni. Értem ezek alatt a pénzintézeteket és az általuk alapított iparvállalato-

a másakra való drótnélküli áthelyezése, a csapadék elosztására is hatni fog tudni az ember, Ez esetben talán vizszabályozásaink, vasutés utépítéseinke ügye is előbbre fog jutni, a melyet béke idején a pihenő és háromszáz ezernyi katonasággal, most pedig a hadifoglyokkal lehetett volna megoldani, de csak mindjárt az első időszakban, míg gazdasági munkára nem voltak alkalmazva.

Nem ily nagy tökebefektetést igénylő és mégis nagy borderejű kérdés az, a mi még 1887-ben is, mikor én az egyetemen tanultam, már hiba volt, a szükséges magyar tan- és segédkönyvek hiánya, úgy tudom, hogy ez a hiba a mai napig fennáll, pedig pár százezer korona évi kiadással meg volna oldható, ha részben tudósaink megbízhatnának, kitűnő díjazás mellett, eredeti tankönyvek írására, másrészt a német, angol vagy francia kiváló művek lefordítására.

Mily fejlődést vonhatna maga után az a néhány száz ezernyi korona befektetés? Vajjon Németországnak minden más országot felülmúló fejlődésében nem egyik hatalmas rugó-e az, hogy német nyelven a világ összes tudományos művei feltalálhatók?

Ugy teszünk mi, mint a rossz gazda, a ki azért nem fektet be, mert az pénzbe kerül. A leglényegesebb dolgokban sajnáljuk a pénzt. Így pl. a bírói fizetésekre, a kiknek a kezében élet és vagyon feletti döntés van letéve, tehát a mi mindnyájunk elsőrendű fontos életérdeke. A bíráknak azonban 2400 K fizetéssel kell kezdeni. Holott az volna érdeke a polgári társadalomnak, hogy a bíró oly társadalmi állást foglaljon el már jövedelménél fogva is, mint egy 800 holdas földbirtokos, a kinek 10.000 K tiszta jövedelme megvan, tehát a kezdő bírói fizetést is 10.000 K-ban kellene megállapítani. Kihozná ez az államnak más uton a hasznát.

Hogy nem bírnánk ezt a nagy terhet fizetni — mese az; most sokkal nagyobb a terhünk, mégis a gazdának sohasem volt annyi pénze, mint most. (De nem mindegyiknek! Szerk.)

A jövőben szintén megmaradhat a gazdának ez a jövedelme, de másképp kell gazdálkodni. A 2-ös, 3-as nyomású gazdálkodást ki kell küszöbölni az új tagosításoknál 4-es fordulóba tagosítani és előírni a vetésforgót, pl.: 1. buza, 2. kukoricza, 3. tavaszi kalászos, 4. takarmány, a hol a here jól terem, lehet a tavaszt herével vetni. Első évben pedig a 4-dik táblát bükkönnyel. A hol már megvan a tagosítás és háromnyomásban, ott a feketegart vesse bükkönnyel, hogy a gazda sok marhát és jól tarthasson.

Különböző egész Erdély és több tisztánbent és tisztántuli megye oly rosszul gazdálkodik, hogy a gazdasági felügyelőt hatósági joggal kellene felruházni, hogy a mezőrendőri törvényeket hajtsa végre. A közös fordában gazdálkodók részére megcsinálná a gazdasági egységgel egyetértőleg a vetésforgót és a falusi kisgazdának így kellene gazdálkodnia.

Ha az állattenyésztés irányításába a kormány belenyulhatott, akkor a helyes vetésforgó még fontosabb annál is. A falusi iskolában pedig elég,

ha a gyermek írni, olvasni, számolni megtanul, vallás, történelem és kevés földrajz mellett a domináló szerepet a gazdasági tárgyaknak kell szolgáltatni, mert ha az okszerű gazdálkodást a gyermekbe bele nem neveljük a mi népünk ugyan itt a keleti részen nem halad, mert itt még most is úgy gazdálkodik, mint ezelőtt 50 évvel — 2-ös és 3-as nyomásban. A kisgazda feketegart tart és dacára, hogy földje a legkötöttebb, sok helyt olyan, hogy a 8-as számú Sackekével nem tud 5—6 cm.-nél mélyebbre szántani, mégis a 20—50 holdas gazda két ökröt vagy bivalyt tart és szánt két ujnyi mélyen ott, a hol 10-es számú eke és hat ökr kellene.

Természetes, hogy a buza átlagtermése így 4—5 q-nál nem lehet nagyobb, különösen azért is, mert a buza 1—2 szántásba veti, holott itt 3—4 szántás kellene. Ez a termés is csak azért van meg, mert a kisgazda jól trágyáz.

Az előbb a gazdasági felügyelők hatáskörének jelentékeny kiterjesztéséről szoltam, ez is utópia, de nem is tartom egészséges fejlődésnek, csak mint végső szükség eszközt hoztam fel, mert meg lehet oldani a kérdést helyesebb uton is: nevezetesen a gazdasági egyletek által, ha ezek, mint a kereskedelmi és iparkamarák, hatósági jogkörhöz jutnak, a dotáció pedig nem a külön kivett illetékekből hozandó össze, hanem a kormány adja át a földadó 1%-át és pedig úgy, hogy ezen 1%-ot a jegyzők mindjárt a gazdasági egyletnek szállítsák be.

Ugyis elég adót fizet a gazda, kapjon is vissza a kormánytól valamit, a mit saját céljaira használhat fel.

Fényes Károly.

K. I. előadása a buzavetőmag javításáról.

A növénynevelés különös mesterség, mit kitanulni nem lehet, mert hogyha évekig foglalkozik a gazda vele, mégis még mindig talál valami újat, amit még nem tudott, nem ismert, szóval a nevelésnek is, mint a jó papnak, holtig kell tanulnia. Ennek a tudománynak is, mint mind egyik mesterségnek vannak bizonyos alapigazságai, sarktételei, melyek minden esetben helyt állanak, s melyeket figyelembe kell venni, ha az ember a növénynevelés tiszteletteljes pályáján némi eredményeket akar elérni. De ne hidd kedves kartárs, hogy könnyű lesz sikereket elérni e pálya rögös útjain, mert nem évek, hanem évtizedek, egy kis emberöltő kell hozzá, még csak valamit kivált, ami saját magad megnyugtató-

az illető katonai hatóságnál ezen, szerinte nélkülözhetetlen tisztviselőnek felmentését s pár nap alatt meg is érkezett mind az 5 felmentés, de egyet sem lehetett kézbesíteni, mert mind az 5 mérnök megszökött, illetve időközben bevonult mindegyik a saját csapattestéhez s ott küzdenek ők a lövészárkokban, mint megannyi oroszlan. A mi »felmentetteink« és »nélkülözhetetlenek« óriási serege okulna ezen a példán. Ezzel szemben mit látunk nálunk? — No de jobb ezekről nem is beszélni. Hanem egy eredeti esetet mégis elmondok. A minap levelet kaptam, melyben egy valaki tanácsot kért tőlem, hogy miként kaphatna hosszabb szabadságot, mint géptulajdonos, ki ugyan a gépkezeléshez nem ért annyit sem, mint a hajdu a harangöntéshez, hanem drága gépet félti, hogy baja támadhat, ha ő nincs ott, a hová kikölcsönözte. Erre azt feleltem: 6 ökr 15.000 K, drágább, mint az ön gépe, tehát ha ön jogot formál a szabadságra, nekem is jogom volna a harcvezetőből minden bevonult régi béresemet visszahívni, mert gyerekekre és orosz foglyokra nem bízhatom az értékes lábasjóságot! Azt kérdelem, ki fog akkor harcolni, ha mindenki felmentetik?

De eltértem tulajdonképpen tárgyamtól, a németektől. Kérem én kint voltam Németországban hetekig, sokat láttam s tapasztaltam, bántam, mily hűségesen teljesítenek ott, kivétel nélkül mindenki és mindenütt, minden kormányrendeletet. Betartják ott a hustalan napokat épp úgy, mint a kiszabott adagokat a leglelkismeretesebb pontossággal, zugolódás nélkül, mert hát ott tényleg »rendnek muszáj lenni«.

Hanem azért nem mind arany, a mi fénylik, van a németeknek is rossz tulajdonságuk s ha teljes elismeréssel vagyok is alapos tudományos kép-

sára szolgál, de vajjon szaktársaid elismerésével találkozol-e ezen alkalommal, arra nézve határozott feleletet nem lehet adni.

Nézzétek például a buzát, látjátok ezeket a látszólag egyforma magvakat, de a finom mérleg, mely milligrammokig pontosan mér, bebizonyítja, hogy nincs két teljesen egyenlő súlyu mag a föld hátán. Viszont az is tény, — hogy miként az állatoknál — egy a növényeknél is az utód a szülő tulajdonait átörökíti s ha azt teljes joggal mondhatjuk az állatvilágban, miszerint »hasonló — hasonlót nemz« azonképpen a növényvilágban is áll azon tantétel, hogy amilyen a vetőmag, olyan a termés magja is.

Vegyünk egy buzakalászt s nézzük meg a benne levő magvakat, akkor látni fogjuk, hogy alul és felül mindig silányabbak a buzaszemek, mint a kalász közepén. Ennélfogva ha az egyedek utáni nemesítést akarjuk elérni, akkor kézzel kellene eltávolítani az alsó és felső magvakat minden kalászból és csak a középsőket vetőmag gyanánt külön elvetni. Így sok év múlva nagy eredményeket érhetünk el, így kezdtétek meg nemesítő munkájukat Grábner, Székács, Baross, v. Szabó stb. Nekem sem mint birtokosnak, sem mint bérlőnek nem volt időm (és valjuk be őszintén, türelmem sem) ily pepecselő munkára, de azt gondoltam, majd kiküszöbölöm én a silányabb szemeket valami uton módon a vetnivalóból. Fegyver kezemből erre a célra a gáliz is, mert ha erős pácoló folyadékot használok, a gyengébb egyedek mind elvesztik csírázó képességüket s csak az erősek maradnak meg. Ezt meg is cselekedtem és erősebb (2—3%-os) rézgáliz oldattal csáváztam buzám, ezen folyadék előtte a gyenge, a hibás, a repedezett, a felbetörött stb. hiánysággal bíró magvak csírázó képességét s az üszögspórák teljes megsemmisítését mellett csakis az erőteljes magvak jutottak érvényre. Az eredmény azonban ki nem elégített, mert alig 30—40 kg. holdankénti terméstöbbletet eredményezett. Tehát gondoltam merészet és nagyot és más alapra fektettem a selectiót.

Már a cséplőgépnél kezdetem meg a válogatást úgy, hogy a választó hengert (sortircylinder) kinyitottam amennyire csak lehet s ilyenformán az I-ső osztályba csak a legnagyobb, legsúlyosabb, legpoczakosabb magvak jutottak. De még ezzel sem elégedtem meg, hanem még egyszer felönttettem az így nyert elit magvakat, hogy azokat a henger még egyszer megválogassa. Így módon a legszebb buzának is alig $\frac{1}{3}$ -része került az igazi vetőmagnak szánt buza közé. Így kaptott nagy magvak között még mindig lehetnek hiányosak, azért a szemek súly szerinti kiválogatásra feltűnő módon alkalmas Kühne-féle szelröstával a legnehezebb magvakhoz jutottam, ezeket azután a csigatieurön eresztettem le, mely tudvalevőleg 3 osztályzatot készít, az első a legnehezebb magvakat adja, de ezek nagyon is későn érnek be, addig az esetleges forróságoknak kitéve hűtést kaphatnak, másrészt miután egy súlyegységben sokkal kevesebb mag van, mint a kisebb szeműből, sokkal több vetőmag kell a területegységre, mint a középszerűből, tehát nem

zetségük iránt s nagyra becsülöm őket, mint hősokeket, kénytelen vagyok azt is kijelenteni, hogy a jogos önérzet kifejezése olykor annyira túlteng náluk, hogy nem csak helytelen büszkeséggel, de elítélendő göggé fajul. Erre is mondok egy jellemző esetet. Határszéli állomáson vagyunk, gyorsvonatunk más mozdonyt kap, azért 30 percig áll, ezt az időt a legtöbb utas arra használja fel, hogy az étkező helyiséget keresi fel s itt hamarosan megtelik az étterem. A mi asztalunknál azonban volt még 1—2 hely, midőn belép egy pár porosz katonatiszt s körülhordva tekintetét, hely utáni szemlést tart. Egyik asztaltársam (közös ezredbeli kapitány, de magyar ember) felugrik, oda megy a németekhez (egyik őrnagy volt) bemutatkozik és ajánlja, hogy üljenek le a mi asztalunkhoz, oda néz a major s lát ott még egy pár csuka egyenruhás tisztet, aztán azt feleli: »Akárhová nem ülök le«. A kapitány is összehuzza szemöldökét: »Hogy tesszik ezt érteni? Mi is katonatisztek vagyunk és magyarok, a harcztérről jövőnk rövid szabadságra, egy éve nem látott családunkhoz, de ha sértő szándékkal mondta az ur e szavakat, tudjuk mi a kötelességünk!« Ez hatott, a német azt felelte: »Bocsánat, nem tudtam, hogy magyarok, azt hittem, csehek s ezek közé nem ülök. S aztán tényleg az asztalhoz ültek.«

Hallottam azt is, hogy bolgár hadseregbe beosztott német katonatisztek bolgár kartársaikkal szemben sokszor kiméletlenségig őszinték — hogy ne mondjam, gorombák. De hát ez csak kivétel, mert nagyon előzékeny, udvarias és kedélyes uriemberk is vannak a német hadseregben, kikkel igazán élvezet társalogni és valóban sziporkázó szellemű tónusba keveredni a jó bajor sör mellett. Ezt alá is írom.

F. Z.

* Számi, te dicsekszel!

Használt és új Gyapjuzsákat,

valamint gazdaságoknál szükséges gabonaszákokat minden minőség és mennyiségben legolcsóbb napi áron szállít:
Faludi és Elek Budapest, V., Falk Miksa-u. 6.
TELEFON 82-37.
Vizmentes ponyva eladás és kölcsönzés.

ezeket választottam, hanem a középszerűeket, annyival is inkább, mert a legnagyobb magvak sejtszövetei lazábbak, nem oly tömöttek, szilárdak, mint a középszerűek és ez az oka, hogy nem is oly ellentállók s lassubb fejlődésűek. Kísérleteket is tettem különben s azt az elmélettel is indokolt meggyőződést szűrtem le ezekből, hogy tényleg a közép nagy magvak legjobban érvényesültek a tenyésztetben. A Kaiser-féle tisztító-gép és a közönséges ugynevezett konkolyozó (trieur) által még jobban megválogatott vetőmagot, ezután csáváztam a következőképpen: 4 hectoliter vízhez kevertetek $\frac{1}{4}$ liter petrolumot nemcsak azért, hogy már ez az olajféle is fertőtlenítsen egyes kártevő gombák ellen a magot, hanem távol tartsa tőle a rácsálókat és a tollas és tollatlan ragadozó madarakat, mert hát alkalom szüli a tolvajt s akadhat esetleg mégis csak olyan napszámos, ki egy zsebbel elzsebelne a szép buzából, őrlésre, vagy baromfinak, disznónak — no de a bűdöset nem eszi meg semmiféle állat. Ha pedig valamelyik alkalmazott elcsen néhány szemet azért, hogy otthon elültesse, azért nem szólok semmit, — még ha észre veszem is, szemet hunyok.

Ugy teszek, mint Nagy Frigyes mikor jelentette neki, hogy a burgonyát a parasztok lopják. én is azt mondom: hála Isten, hogy már lopják! Mert ebből látom, hogy a magyar földműves is kezd már gondolkodni, ő is szeretne már jobb, szebb, bővebben termő vetőmagra szert tenni, hogy neki is olyan termésátlagai lennének mint az uraságnak. Aztán zacskóba téve 8 kg. rézgáliczot, azt rudra akasztva bele lógatom a vízbe, így $2\frac{0}{10}$ -os pácz (vagy csáva) készül, melybe zaksávással bélelt kosarakba sülyesztik a magot 5 percre, de ezalatt állandóan keverik, kavarják, hogy minden szem köröskörül érintkezzen a csávázó folyadékkal és az üszögspórák nyoma is el-

távozzék, jobban mondva: halálának halálával haljon meg.

Ez a mag, ha kiesurgatták a kosarokból a vizet, mintegy újabb 5 perc leforgása után ki lesz öntve tiszta, száraz ponyvákra, ott vékonyan elterelve, utóbb kissé keverve, gereblyével forgatva, hogy mielőbb jól megszáradjon s rendszerint 24 óra múlva kerül vetésre. Megjegyzem, hogy a zsákok is, melyekbe a vetőmag kerül, beltek előzőleg a csávába áztatva s aztán megszáritva. Sem zsáknak, sem buzának, nem szabad csávázás után magtárba kerülnie, nehogy új üszögspóra juthasson hozzájuk.

A további nemesítésre — vagy mondjuk csak kiválasztásra — selectióra — szánt buzát a legrosszabb sovány talajba vetem, hogy azután itt kimutatva élelmességét, fejlődőképességét, egyedi (individuális) tulajdonságait annál biztosabban átörökítve utódaira, a termésre, az ezekből nyert mag a gőzzsántással kitűnően elkészített és jól trágyázott (kettős superfosfát adaggal ellátott) talajba megfelelő mélységbe elvetve, a lehető legnagyobb hozamat adja. Mégis állandóan a legsilányabb talajba s rosszul előkészített barázdába nem tehet állandóan az előző magbuzát természeteni, mert az daczára élelmességének, utóvégre is nem fogja tudni megtalálni a földben a szükséges tápanyagokat és elcsenészedik (degenerál), tehát időközönként jobb talajba, előnyösebb tenyésztési feltételek közé kell azt is juttatni, különben munkánk kárba vesztet Ha ugyanis a mag lazább sejtszövetű lesz, hogyha kisebb súlya és teriméjüvé változik, ellentálló képessége is csökkenni fog mindenféleképp növényi ellen-séggel, mint üszög, rozsa, törzsgomba stb., szemben. De meg a kisebb mag kevesebb tápanyag tartalékkal bírván, a magcsiráját nem tudja oly hosszú ideig táplálni mint a nagy, ennél fogva az (t. i. csira) előbb kénytelen — tejetlenebb karban — a talaj feloldott tápsóit igénybe venni s ennek következtében a buzánövény fejlődése nem lesz oly erőteljes mint máskölnben lett volna, tehát nem is számíthatunk oly termésre sem. Közepes minőségű, nem éppen sovány, kellőleg, de sekélyen művelt és nem közvetlen a buza alá trágyázott talajba kellene tehát a nemesítésre szánt vetőmagot tenni.

Az általam ily módon termelt és ha már nemesített kifejezést nem használhatom, mondjuk javított buza tulajdonképpen Mokry-félekitenyészett magyar fajta és Vilmorin-féle francia fajta buzakeveréke, melyből most már 32 év óta a folytonos erős páczolás, a legszigorubb hónélküli telekben történt kifagyás, a szárazság elszénvedése — hűtés nélkül, — mind kiválogatták a silányt, megmaradt az edzett, ami szélsőséges időjárásunk szeszélyeit kibíró és bőtermő fajta, mely rendszerint legalább is 2 q-mal többet terem, mint az itteni vidéki buzafajta. Azok az egyedek kivestek a francia buzafélékből, melyek nem voltak fagyállóak s hűtést kaptak, viszont a magyarból a gyenge szalmájú, megdülésre és rozsdásodásra hajlandó egyedek haltak ki. Viszont a nagy szemek a késői érést eredményezték, de az ellen tudtam védekezni és pedig egyrészt azzal, hogy a meghosszabbult tenyészidőt úgy osztottam be, hogy a rendes időben, tehát az aszályt hozó kutyá napok (kánikula) előtt, vagyis korán vetettem, így az érés ugyanakkor volt, mikor a többi buzák értek a környéken. Hogyha pedig megkértem, mert hisz nagyobb gazdaságban nem lehet egy pár nap alatt elvetni, mint a kisbirtokon, akkor superphosszpháttal siettettem az érést. A phosphortrágyában meg van az a képesség, hogy gyorsítja a fejlődést s így előbbre érik be a vele kezelt növény magja és pedig minél több ily műtrágyát, annál hamarabb lesz érett a buza; ha kettős adagot adok, 3—4 q-t per hold, akkor 6—7—8 nappal előbb áll be az érés, ha csak 1—1.2—2 q-t, akkor csak 3—4 nappal. De természetesen ennek az eljárásnak is van határa és ha még oly sok phosphátot is adnánk, azért nem érnék be buzánk előbb mint 8 nappal, — ez úgy látszik tapasztalatot szeriint a végső határ.

Még meg kell jegyezni a teljesség okáért azt is, hogy a műtrágyát nem egyszerre adom, hanem úgy, a mint a növény kívánja. Legtöbb

táperőre van mindjárt vetés után a csirázáskor szükségére a buzának, azért a kiszabott műtrágyának legnagyobb részét a vetéskor kell adni — mondjuk kétharmad részét — és csak tehát felnyit (egyharmad részt) mint fejtrágyát tavasszal. Ez abból is megmagyarázható, hogy ősszel kell megerősödni, gyökeret verni és a gyökereknek elágazni, elterjeszkedni a talajban, hogy a leghidegebb, legmostohább időjárást is kibírja és tavasszal megint adunk fejtrágyát, hogy a bokrosodást előmozdítsa, erőteljesebb szárt fejlesszen, mely a megdülés veszélyének nem lesz kitéve.

A vetőmag mennyiség mindig attól függ, mikor vetjük el a buzát, ha a többi feltételek különben teljesen megegyezők, mint nálam szokott lenni, t. i. egyenlő a mag, a talaj előkészítés — úgy a munka, mint a trágyázás — az időjárás és maga a talajminőség is. Rendszeren 56 kg. magyar holdanként (vagy k. holdanként 75 kg.) a a vetőidő két első hetében, azután mindig több és több vetőmagot használok fel. A vetőmélység a talaj halmazállapotjától függ, a laza gőzzsántású földbe, meg a homokba mélyebben kell vetni, mint a kevésbé porhanyított, vagy p. o. esőtől megtömörödött földbe, ezt különben minden valamirevaló gazdának kell tudni.

Látjátok, nálam évről-évre, hogy a buzám olyan mikor már a kalászát kihányta, mintha ollóval vágták volna, nyirták volna egyenesre. Olyan kiegyenlített, mint a jól tenyésztett electoral negretti birka gyapja. Ezt ugyanis annak köszönhetem elsősorban, hogy kiegyenlített, a vidéken meghonosodott magot vetek, mert noha kétféle buza keverékből eredt, már olyan egyformának látszik minden szem, hogy egyenlőbb már nem is lehet. A második az, hogy egyformán egyszerre lett vetve, egyformán beművelt földbe, melyben a tápsók egyformán vannak elosztva a talajban, hogy mindig minden irányban nemcsak egyszerre haladhasanak, terjedhessenek, hanem egyformán vehessenek fel tápsókat és ily egyenletesen elmunkált és trágyázott talaj beérése folytán a bakteriumflóra is egyenletesen fejlődik. Így egyforma az ön buzám.

Ha valami homokér van a táblában, azt alaltalaj tömitővel kell megjártni, hogy egyformább legyen a tábla többi részével.

Ezek után csak pár szavam van még. Tudom, hogy a tudományos növénynemesítési eljárás más. A szántóföldön kint kell a legszebben fejlődő, legjobban bokrosodó, legerősebb sással és szárral bírós, megdülésnek, rozsdának ellentálló, legszebb és leghosszabb kalászokat adó töveket kiválogatni s ezekből a legtökéletesebb magvakat külön egyenként ágyakba elvetni, mint azt leírta és megcselekedte Grábner, Székács stb. növénynemesítő. De nekem akkor, hogy 1000 holdra legyen elégséges elit magyam, külön kellene e célra egy gazdatisztet tartani, míg a leirt módon előbb értem czélt, t. i. jobb, nagyobb termésátlagokat, vagyis előbb töltötte meg zsebetem az én magtermelő eljárásom, mintha a tudományos uton haladtam volna. Én gyakorlati uton értem el az eredményt, nálam a számok beszélnek, mert 2 q buza pr. 40 K = 80 K magyar holdankénti terméstöbblet az, a mit eljárásomnak köszönhetek. Azt hiszem fáradságom ezzel meg van fizetve.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Élő- és holtleltár kamatja leszámítható-e a jövedelemből?

A 20.000 K-át meghaladó jövedelem bevallásánál az élő- és holtleltárban fekvő tőke kamatja jogosan leszámítható-e a jövedelemből?

M. Gy.

Felelet. Törött szemek kivétele a rozsból című kérdésre.

Bizony nagyon is kezdő gazda lehet az, ki még nem ismeri a trieur-rostát, mit konkolyozónak hívnak s ki nem tudja, hogy ezzel az egyszerű s bármily kis gyerek által is könnyen hajtható géppel minden rövid szemet, tehát nemcsak a konkolyt, ragánsmagot, vadbükkönyt stb., hanem

Elsőrendű

Gép-
Motor-
Henger-
Cséplő-
Világító-
OLAJ

csakis vegyelmézett minőségek.

Sűrített gépszir,
,Uzó' kocsikenőcs.

Extraprima országosan elismert

Hajtó-
Kötő-
Varró-
SZIJ.

Szijviasz. Gyanta.

Amerikai HOYT csapágyfém.

Asbestárak

Gummitömitések.

1^a aczél dobsinek,

zsirozók, olajozók, Stauffer-kenősele-
lenczék, forrcsükek, szénlapátok,
armaturák, szerszámok és minden-
nemű műszaki czikkek.

Teljes malom- és
fűrészberendezések.

Schvarcz József és Társa

műszaki cégnek,

Budapesten, Vilmos császár-ut 53.

Saját ház. — Alapítva 1884.

Sürgőnyczim: Uzó Budapest.

a törött szemeket is ki lehet venni a magból. Tessék trieurtni venni vagy kölesön kérni, hisz a faluban csak van legalább egy konkolyozó?

—r—n.

HIREK.

Az új termés forgalmának nyilvántartása. Azt a mohó érdeklődést, a mellyel a gabonafogyasztás és a gabonakereskedelem érdekeltsége az új termés mennyiségére, mennyiségére és főként az árára vonatkozó rendeletek közlését várja, a kormány ma egy rendelettel elégitette ki a mely az új termés (buza, rozs, kétszeres, árpa, zab) forgalmának ellenőrzésére vonatkozik. A mai rendeletnek a természetes sorrendben a többiek után kellett volna következnie, mert addig nem lehet a fogyasztónak megvásárolni, vagy lekötni a házi vagy gazdasági szükségletet, a míg nem tudja, hogy mi lesz a gabona ára. Ettől eltekintve és megnyugodva abban a föltevésben, hogy az egymásután fölserélésre szükség lehetett, áttérünk a rendelet ismertetésére.

A rendelet szerint a házi szükségletnek az egyesek által közvetlenül és vásárló igazolvánnyal történő megszerzésénél a bevásárolható legkisebb mennyiség 100 kg. A gazdasági szükséglet megszerzésénél ugyanez 500 kg.-ra rug. A készlet előzetes biztosításának felső határát a rendelet a következőkben határozza meg: Házi szükségletnél, az 1917 augusztus 17-ig biztosítható készlet az östermelessel foglalkozóknál napi 400 gr.-mal, a nehézteti munkát végzőknél napi 300 gr.-mal és más fogyasztók részére napi 240 gr.-mal számítandó ki. A gazdasági szükségletre vonatkozóan a rendelet a buzára nézve kivételes határozatot tartalmaz. Ha ugyanis a fél búzát is be akar szerezni gazdasági célra, akkor az erre vonatkozó bejelentést tartozik megokolni. A vásárlás mértéke a fél saját gazdasági szükségletét meg nem haladhatja, a vásárló igazolvány másra át nem ruházható, közvetítőnek át nem adható s csak arra a területre érvényes, a hol az illető fél lakik, illetve a hová a fél hatóságának illetékessége kiterjed. A kereskedelmi miniszter azonban egyeseknek az ország nagyobb területén is adhat bevásárló engedelmet. A kik hatóságai bevásárló engedelmet fognak kapni, azokat a helyi hatóság a hatóságilag ellátandók listájára nem veszi föl, kivéve, ha a kapott engedelmet 1916 október 15-ig visszaadják. A mennyiben a szükséglet egy részét már megszerezhették, szükségletük hatósági ellátására csak a hiány mértékéig tarthatnak számat abban az esetben, ha szükségletüket a kitéendő határnapig bejelentik. Betűsoros hatósági nyilvántartás fogja mindezt számon tartani, a mik egyben föl fogják tüntetni azt is, ha ugyanaz a fél különböző időpontokban kap több bevásárló engedelmet.

A fél a megvásárolt gabonát bármely malommal megőröltheti, de csak akkor, ha az illetékes községi előjáróság a fél által megjelölt malomra az őrlés engedelmét kiadta. A malmok ezekről az engedelmekről minden hónap 1-én és 15-ikén elszámolni kötelesek, még pedig kiterjeszkedve a felőrölt termény földolgozásának arányára és a féllal való erre vonatkozó elszámolásra.

Legaktuálisabb része a mai rendeletnek a termelők készletének bejelentésére vonatkozik. Ebben új, hogy a termelő az egész készletét tartozik majd bejelenteni és a saját szükségletének meghatározására csak ezután kerülhet sor. A bejelentés, a ki

nem csépell magra is kötelező, a várt mennyiség sulyának becslés alapján történő meghatározásával. Azt a mennyiséget, a mi a termelő saját házi és gazdasági (hízaló) szükségletét meghaladja, október 15-ig köteles megvétele a Haditerménynek följárni, illetve bevásárló igazolványok ellenében értékesíteni. A jelzett nap után a földmivélsügyi miniszter a H. T.-nek való általános följárás céljára határidőt fog kitűzni a nyilvántartás érdekében és a termelő igazolási céljából minden-nemű gabonaeladást a H. T. bevásárló ügynökeinek is csak igazolvány ellenében teljesíthet a termelő. Végül a rendelet utasítja a hatóságokat, hogy a fölörölt határozatokat haladéktalanul továbbá 1916. szeptember 1—3-ikán és végül október 10—13-ikán hirdessék ki.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a vagyonadójavaslat. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, úgy is, mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtó bizottsága ma tartott ülésén foglalkozott a vagyonadójavaslatl, melyre vonatkozólag Rubinek Gyula igazgató be-mutatta a képviselőházhoz intézendő felterjesztés tervezetét.

Az elfogadott felterjesztésben az egyesület azt a kétségkívül jogos szemrehányást teszi, hogy az érdekeltségnek nem adtak módot észreveteinek megfelelő kifejtésére. Leghatározottabban állást foglal a felterjesztés az adó megállapításának módja ellen, azzal érvelvén, hogy a gyakorlatban keresztülvihetetlen, hogy a mezőgazdaságban fekvő ingó és ingatlan értékek évenként becslés tárgyát képezék s hogy ez a becslés a forgalmi értékekhez alkalmazkodjék. Kifejtik, hogy a birtokos osztály az évenként megismétlődő vagyonadó kivetésével állandó zaklatás veszélyének van kitéve és ez az eljárás nem buzdítas a többtermelésre, hanem ellenkezőleg arra jó, hogy a gazdával megunassák a gazdálkodást. A felterjesztés szerint a vagyonadó tervezett kivetési módja a földkinálatot erősen növelni fogja, leveri a földárakat, talán annyira, hogy a vagyonatlanok letelepítése is lehetséges lesz, csak-hogy ezzel szemben azután a vagyonadó bevételek csökkenése is biztosan elkövetkezik. Azt fejtegeti ezután, hogy az adójavaslat a birtok-elapozódást fogja elősegíteni, de ha ez a rejtett cél, akkor helyesen, mert a közép- és nagybirtokon folytatott belterjes gazdálkodásra már példaadás céljából is szükség van. Erős kifogásokat emel a felterjesztés a javaslat azon intézkedése ellen is, mely a forgalmi értéket jelöli meg a vagyonérték-számítás alapjául. Kifogásolja az erdőbirtok a vonatkozó intézkedéseket, mert nem veszi figyelembe a véd-erdőket s nem számol azzal, hogy a vagyonadó a szabad erdő kivágását fogja maga után vonni. Leg-egyszerűbbnek tartja a Wekerle-féle felvételeket, melyek az akkori haszonbéréken alapultak s végül sorra veszi az egyes szakaszokat, melyek a mezőgazdaságot érintik. Sajnálattal említi azt a hiányt, mely a több gyermekkel rendelkező adóalanyoknak biztosított kedvezményekre vonatkozik, holott épp most nagyjelentőségű a családalapítás és a népese-dés erőteljes előmozdítása.

Gazdák küldöttsége a kormánynál.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nagy küldöttsége tisztelgett ma a képviselőházban gróf Tisza István miniszterelnöknél és átnyújtotta neki a gazdák feliratát a vagyonadójavaslat tárgyában. Gróf Zselénski Róbert adta elő a gazdák kívánásait, a mire gróf Tisza István kijelentette, hogy a kormány maga is teljesen megérti azt, hogy a vagyonadó kivetésnek a becslés alapjára való helyezése az érdekeltek körében nyugtalanságot kelt. A jövedelem és vagyonadót az illető adóköteles tényleges vagyoni viszonyainak alapjára kívánták fektetni, nem pedig a kataszteri jövedelemnek ingatag alapjára. Emiatt a kormány nem vehet magára a felelősséget, hogy ezt az egyenlőtlenséget átvigye a vagyonadó terhére is. Másutt kell keresni az orvoslást és igyekezni fog arra, hogy ez a törvényben is kifejezésre jusson. Elérhető ez azzal, hogy magának a becslésnek alapelve állandósítsák, vagyis, hogy ugyanaz a birtok, ha a körülmények nem változtak, ne vételessék minden évben újabb becslés alá, hanem az egyszeri, megfelelő becslés vétessék alapul. Ebben az irányban már a törvényben vagy a végrehajtási utasításban gondoskodás történhetik. Teleszky János pénzügy-miniszter válaszában kijelentette, hogy szintén a végrehajtási utasításban véli megteremthetőnek a korrekciókat.

Vásárlási igazolványok kibocsátása. Gabonaneműek és hüvelyesek nagybani vásárlására a kereskedelmi miniszter intézkedése folytán az elmúlt évben csak azok voltak feljogosítva, a kiknek a haditermény rt. vásárlási igazolványt állított ki. Baró Harkányi János kereskedelmi miniszter a vásárlási igazolványok rendszerét ez idén is fenntartja. A vásárlási iga-

zolvány rendszer ugyanis jól bevált, mert megakadályozta a hüvelyesekkel való üzérkedést s így azok árai normális keretek között maradtak.

Az aratás biztosítása. A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya Eszterházy László gróf elnöklésével tartott ülésén elhatározta, hogy küldöttség útján fölkéri a földmivélsügyi minisztert, hogy a közmunkák-nál, ipari és kereskedelmi vállalatoknál alkalmazott nadifogyókat az aratás idejére a mezőgazdaság rendelkezésére bocsássák.

Békes megyében közepes a termés. Gyuláról írják: Békes vármegye közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén az alispán jelentette, hogy a sok esőzés és a hűvös időjárás miatt a buzavetést rozsdá pusztította, vizenyős helyeken pedig gyökérrothadás állott be. Gyümölcs ez idényben a fagy és a hernyók pusztítása miatt alig lesz. A gabonatermés az egész megyében közepesnek ígérkezik. A bizottság elhatározta, hogy felterjesztést intéz a kormányhoz a kereskedők megrendszabályozása végett, a kik egyes cikkeket csak úgy hajlandók eladni, ha a vevő mást is vásárol.

Ausztria mezőgazdasága. A N. Fr. Pr. írja: A legutóbbi gyakori eső nem okozott nagyobb kárt, sőt bizonyos tekintetben használt is a vetésnek, minél fogva Ausztria mezőgazdasági helyzetét minden tekintetben teljesen kielégítőnek tartják. Különösen kedvező a helyzet Csehországban, a hol a buzából három kerületben igen jó, negyvenhat kerületben közepesen felüli, negyvenkilenc kerületben közepes, három kerületben közepesen aluli termést várnak. Fontos körülmény, hogy Ausztriában a takarmánytermés is nagyon kedvező eredménnyel bíztat. Csehországban például huszonhat kerületben igen jó, hatvanöt kerületben közepesen felüli, tizenhat kerületben pedig közepes takarmánytermésre számítanak. Morvaország és Alsó-Ausztria egyik-másik körzetéből is teljesen megnyugtató tudósítások érkeznek.

Hibaigazítás. Mult lapszámunkba néhány hiba csuszott a feleletbe, melyek következőleg helyesbítendőek:

336-dik lap. III. hasábon, 2-dik bekezdés II. sor dőit betűi a pontosvessző után kh — m/4 helyett ez igazítandó: ; kh = m — m/4. A III. bekezdés 5-dik sorában a »hárommal« szó után kimaradt: = kh.

337-dik lap. III. bekezdésben a 4/4 + 3 = q. képlet így igazítandó: 4/4 × 3 = 3 q.

Az V-dik bekezdésben a »Vagy:« utáni képletben

$$mh = \frac{k}{3} \times 4; kh = \frac{m}{3} \times 3$$

helyett:

$$mh = \frac{k}{3} \times 4; kh = \frac{m}{4} \times 3$$

A mezőségen is megkezdődött az aratás. Tordai tudósítónk jelenti: A Mezőségen június hó 27-én a rozs aratása megkezdődött. A rozs szemre igen szép, a kalások — melyek a fagy idején virágoztak — hiányosak. A héten a buza aratása is kezdődött, a terméskilátások elég jók, a helyenkénti jégkáróktól eltekintve, közepes termés várható. A rossz munkásviszonyokon való segítés okából Torda-Aranyos vármegye alispánja a havasi jelleggel bíró járásokból a f-lusi népet egyrészt aratási szerződésekre kötésére szorította, másrészt berendelte az aratás idejére a mezőségre, miért a megye gazdaközönségének a legnagyobb elismerését érdemli meg. A megyében levő aratógépeket a gazdasági egyesület tartja nyilván, hogy szükség esetén a lehetőség határain belül segítségére legyen a gazdáknak az aratás biztosításánál.

Az aratási munkára kirendelt havasi munkásoknak fizetendő béréket Torda-Aranyos vármegye területére az alispán a héten az alábbiakban állapította meg. Férfinapszám élelemmel 2 kor.—2 kor. 40 fill., nőinapszám 1 kor. 60 fill.—2 kor. Szakmánybérék: 1. Egy kat hold buza, rozs, kétszeres lekasználása,

A világ legjobb

harmonikái

Orgonahangu, 2 váltóval 9 kor., finom 11 kor. Csodásan erős hangú, 8 igaz váltóval 14 kor. Egész zenekari hangú 4 igaz váltóval 17 kor. Erős acél hangúak 18.—, 20.—, 25.—, 40.— kor. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hangúak is készítenek.

Arjegyzéket az összes hangszeréről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA

királyi szab. hangszergyár

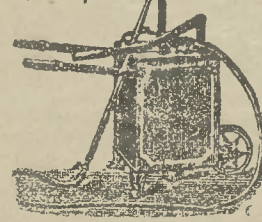
Budapest, Rákóczi-ut 71.

A Heller-féle

„KING“

gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.

Gyártók azonkívül

PITTORE ÉS TRIUMPH

nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval) 60 koronától 320 kor.-ig.

IG. HELLER Bécs, II. Prater Schrotzbergstr. 1.

Kérjenek leírást.

Képviselek kerestetnek.

Legnagyobb megtakarítás

időben

pénzben

és anyagban!

A „KING“ kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „KING“ tömlővezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozást és előmunkálást feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifizetődik.

Zsák- és ponyvagyár

Fehéritő-, kikészítő- és impregnáló gyár

Salgó és László,

BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 20.

Gyár: ÓBUDA.

Telefon 160—82.

Sürgönczim: MAXALGÓ-BUDAPEST.

kévébe kötése, felgereztyelése és keresztbe rakása 16 kor. 2. Egy kat. hold buza, rozs, kétszeres sárlóval learatása, kévébe kötése, felgereztyelése és keresztbe rakása 20 kor. 3. Kalangya buza, rozs, kétszeres learatása, keresztbe rakása (sugos kévéből 30 kévét számítva) 1 kor. 4. Egy kalangya árpa, zab learatása, keresztbe rakása 70 fill. 5. Egy kat. hold árpa, zab lekasználása, felgyűjtése és gereblyélése 10 kor. 6. Egy kat. hold árpa, zab learatása sárlóval, keresztbe rakása 14 kor. 7. Egy kat. hold rét, luczerna, lóhere, baltacin lekasználása 4 kor. Az 1-6. tétel alatt felsorolt munkákért járó pénz helyett ugyanannyi értékű maximális áron számított termény is adható. Az 1-7. tétel alatti munkálatok elvégzéséért a fizetendő díjazáson kívül munkások munkaadó által élelmezendők.

Megkezdődött az aratás Szeged vidékén. Szegedről írják: június 28-án már új árpa volt a piacon. Annyira megérett az árpa, hogy mindenütt aratják s egyes helyeken már a kévék keresztbe rakva várják a behordást. Péter és Pál napján a homokos talajon az aratók már megkezdtek a buza aratását. Ha mindenütt megfelelő segítő erő áll rendelkezésre, július közepére már készen lesznek mindenütt az aratással. Az itthonlevő kisgazdák megfeszített erővel dolgoznak. Kora hajnalól késő estig szakadatlanul folyik a munka.

A mezőgazdasági gépek drágítása. Prágából közlik: A cseh mezőgazdasági gépgyárak szövetségének közgyűlésén Weidenhoffer császári tanácsos, elnök, a gazdasági gépek árának küszöbön álló fölemelését jelentette be. A magyar fogyasztás, a mely évente nagymennyiségű cseh gazdasági gépet is vásárol, nagy megütközéssel fogadja a cseh gyáraknak ezt az újabb drágító manőverét. Ebben az esztendőben már háromszor, január elsején és április nyolczadikán emelték a cseh gépiparosok az egységárakat összesen hetvenöt százalékkal. Pedig maguk sem tagadják, hogy nagy készlettel rendelkeznek, a mi jórészt a békeidőről maradt raktáron. Intésül szolgálhat ez is arra nézve, hogy a magyar állami gépgyár árszabályozó szerepét a mostani tendenciával szemközt kiterjeszteni kellene.

A magyar bor védelme. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének igazgatóválasztmányi ülésén Drucker Jenő igazgató behatóan ismertette a Németországban legutóbb hozott ítéletet, melyszerint egy borkereskedő, a ki mesterséges édesbort olyan czimen, hogy »Ausztriában édesített magyar bor« hozott forgalomba, a kihágás vádjá alól felmentett. Szóló szerint ez a határozat érdekeinket sérti, de az eddigi német felfogással sem egyezik, mert eddig Németországban csakis olyan, a német bortörvénnyel nem egyező módon készített borokat volt szabad forgalomba hozni, melyek a származás országában fennálló bortörvénynek megfelelő módon készültek. Javasolja, írjon fel az egyesület e tárgyban a földmivelésügyi miniszterhez, hogy az Ausztriával kötendő kiegyezés

során oda törekedjék, hogy Ausztria a mi bortörvényünkkel azonos törvényt hozzon, másrészt pedig hasson oda, hogy a Németországgal kötendő kereskedelmi szerződésben a magyar bor érdeke az eddiginél hathatósabban védecsék meg. A választmány az előterjesztést mágaéva tette.

A szőlők állása. (A szőlészeti és borászati kerületi felügyelők jelentése június végéről.) Budapesti kerület. Kedvezőtlen időjárás miatt a késői fajták virágzása még mindig tart. Terméskilátás gyenge. Borárak emelkedőben. 1915. évi bor ára 130—150 K hektoliterenkint. Szegszárdi kerület. A szőlők virágzása a változókéony időjárás miatt lassu volt s e miatt a bogycok egyenetlenek. Június 19-iki jégverés jelentékeny kárt okozott, ugyszintén a szőlőmoly is, mely a várható termés nagy részét elpusztította. Bor ára 120—160 K. Pécsi kerület. A június 19-iki dióés mogyorónagyságu jég a pécsi és pécsváradi járásokban 30—60% kárt okozott. Közepes, helyenkint gyenge termésre van kilátás. Bor ára hektoliterenkint 130—180 K közt váltakozik. Tapolczai kerület. Terméskilátások kielégítőek. A bor ára 130—150 K. Soproni kerület. A bönök ígérkező termés közepesre apadt. Bor ára 130—180 K hektoliterenkint. Pozsonyi kerület. Szőlőmoly meglehetősen károkat okozott, peronoszpóra terjedésének az esős időjárás nagyon kedvezett, már a fürtökön is mutatkozik, kivált a kék fajtákon. Balassagyarmati kerület Középterme várható. Bor ára 115—160 K hektoliterenkint. Egri kerület. Virágzás elég rendesen folyt le. Szép termésre van kilátás. Bor ára hektoliterenkint 130—140 K. Miskolczi kerület Középterme várható. Bor ára 135—145 K hektoliterenkint. Tarczali kerület. A szőlők állapota általában jónak mondható. Beregszászi kerület. Terméskilátás közepes. Tavalyi bor ára hektoliterenkint 125—135 K. Szatmári kerület. A terméskilátások kedvezőek. Fehértemplomi kerület. A peronoszpóra nagy mértékben lépett föl, de a beállott szárazságra pusztítása megszűnt. Igen nagy károkat okoz a szőlőmoly. Bor ára hektoliterenkint 120—140 K. Kecskeméti kerület. Gyenge termés várható. Nagynyedi kerület. A szőlő fejlődése elég szép. Ujbor ára hektoliterenkint 120—160 K. Dicsőszentmártoni kerület. Közepes termés mutatkozik. Bor ára hektoliterenkint 140—200 K.

Szénatakarmányt vásárol a katonaság. Szegedről írják: A katonai parancsnokság átiratban közölte a polgármesteri hivattal, hogy a hadsereg szénatakarmány szükségletének biztosítása céljából a katonai parancsnokságok szénatakarmányt vásárolnak. A katonaság a termést lábón állva is megveszi és a termés betakarításához szükséges munkaerőt az eladó gazda rendelkezésére bocsátja. Gondoskodik ezenkívül a katonaság a behordáshoz szükséges igáról is. A megvásárolt takarmány árából azonban a munkabérek az ár kifizetésekor levonják

A Magyar Földbérlok Országos Szövetsége minap tartotta évi közgyűlését György Endre volt földmivelésügyi miniszter elnöklésével. A közgyűlés Dániel Gábor báró belső titkos tanácsos, országgyűlési képviselőt és Telegdi József országgyűlési képviselőt a Szövetség társelnökeivé választotta.

Az ideai komlótermés. Saázból írják: Az utóbbi napokban végre nyáriás időjárás állott be, minélfogva remélik, hogy a komló állása, a mely az utóbbi időben meglehetősen egyenlőtlen volt, már legközelebb lényeges javulást fog feltüntetni. Kíváncsian várják tehát, hogy a legközelebbi napokban miképp alakul az időjárás, mert ettől függ az ideai komlótermés eredménye. A rovar okozta kárt általában jelentéktelennek tartják.

A Magyar Gazdaszövetség munkás, közvetítése. A Magyar Gazdaszövetség, mint az elmúlt háborus években is történt, közép- és felsőiskolai tanulóknak számára díjtanulmányok közvetítőt rendezett be, a mely a földbirtokoknak szívesen szolgál felügyelői, ellenőri, sőt gépkezelői munkákra vállalkozó intelligens munkásokkal. Tekintettel arra, hogy az ifjuság inkább hazafias buzgalomból, mint pénzszerzés céljából vállalkozik mezőgazdasági munkára, ehhez mérten igényei is szerényebbek, viszont azonban munkateljesítménye, mint az e múlt esztendőben is tapasztalható volt, előreláthatólag kifogástalan lesz.

Fatermelők és famunkások felmentésének meghosszabbítása. Tekintettel az erdőgazdasági üzem fenntartásához fűződő rendkívül fontos közgazdasági és katonai érdekekre, báró Hazai Samu honvédelmi miniszter 15.900 számú rendeletével elrendelte, hogy a tűzifa, bányafa, talpa, cellulosa fa, mü- és haszonfa termelésénél és szállításánál, valamint a gőzfűrésznél és tűzifanagyvágóknál, továbbá az erdészei építkezéseknél alkalmazott honvédelmi, vagy hadügyminiszter által meghatározott időre felmentett népfelkelésre kötelezett erdőgazdasági munkások, tisztviselők, munkafelügyelők, gépészeti személyzet, valamint az említett faanyagok termelői, a kiknek felmentése 1916 június 30-án, vagy július 30-dika és szeptember 30-dika között lejárna, a hadügyminiszterrel egyetértőleg jelen rendelettel 1916 október 18-áig hivatalból felmentetnek, illetve felmentésük hivatalból meghosszabbítatik. A kiket a honvédelmi kerületi parancsnokság, vagy a cs. és kir. katonai parancsnokság mentett fel, azokra ez a rendelet nem vonatkozik. Ezek újabb felmentésüket az illető parancsnokságoknál kérvényezni tartoznak.

A »Ratin« bakteriologiai laboratórium részvénytársaság patkányokat és egereket ölő betegség specifikus előidézőjét tenyészt. E praeparatum, melyet Magyarországon a »Ratin« vezérképviselőség, Budapest, Rottenbiller-utca 30, »Ratin« elnevezés alatt hoz forgalomba, a patkányokat és egereket ellenállhatatlanul vonzza és még a legbőségesebb csapás esetén is rövid idő alatt kiirtja, mert egyik rágcső a másikat fertőzi. A m. kir. állami bakteriologiai intézet véleménye szerint semmi más állatra a »Ratin« nem ártalmas. Mezei egerek irtására szintén sikerrel alkalmazható a »Ratin«. Elismeréssel nyilatkoznak a legnagyobb gazdaságok, malmok és egyéb nagy vállalatok az ország minden részéből.

NYILTTÉR.

És rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Manillafonalat aratógéphez

valódi manillát és manillapótlót, továbbá zsákot, ponyvát, gazdasági kötélárut

szállít:

Salgó és László zsák- és ponyvagyár,

fehérítő-, kikészítő- és impregnáló gyár Budapest, V., Nádor-utca 20.

Telefon: 160-82. Sürgőnyezim: MAXALGÓ.

VÉDIÜK MEG A MAI ÉRTÉKES ÁLLATÁLLOMÁNYT!

A borjak felnevelése legjobban sikerül, ha mindjárt születésük után beoltatjuk azokat

BORJUTÜDŐLOB ÉS BORJUVÉRHAS ELLEN.

Mert: ezek a ragályosírak a legveszedelmesebbek az ujszülöttekre és ezek ellenében módunkban van szérumozással HATÉKONYAN védekezni.

A megfelelő szérumok hazánkban a

Jenner-Pasteur Intézetben

Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 39. sz. a. készülnek.

Az Intézet első és eredeti termelési helye hazánkban az összes állatgyógyászati szérumoknak és a készítmények államilag felülvizsgálatnak

Felölös főszerkesztő, kiadótulajdonos: ORDÓDY LÁSZLÓ. Szerkesztő: FEHÉR ZOLTÁN.

**PAPIR-
PUSZTAFI**

P zsinetek,
A kötelek
P minden célra
I kévekötők,
R

istrángok, hevederek,

legjobb minőségben,

dús választékban raktáron.

Pusztafi Zsigmond,
Budapest, V., Országház-tér 4. sz.

TELEFON 31-43.

A világháboru nemzetgazdasági jelenségei Európa kiéheztetésével.

Irla: Löherer Andor.

London, 1914 november 24. Lloyd George a hadi költségvetés megokolásánál kijelentette, hogy: mert szívós ellenféllel állanak szemben, a háboru tartamát nem lehet megmondani, de mert a hadikiadásoknak mintegy négyötöde magában Angliában marad, közvetlenül a háboru után nagy gazdasági fellendülésnek kell bekövetkeznie úgy Angliában, mint egész Európában és akkor óriási munkák várnak az angol gazdasági erő-kifejtésre. A háboru és az ezt követő gazdasági föllendülés ideje alatt, a senleges világpiacon, az amerikaiakat kivéve, ugyszólván semmi konkurenciát nem tudnak kifejteni az angolokkal szemben s mert Amerika a keresletet nem lesz képes kielégíteni, ezeket a piacokat is uralni fogják. Tehát, mintegy 4-5 évig tartó olyan időszak fog következni, amikor az angol ipar a rendellenes viszonyok folytán óriási mesterséges előnyt fog élvezni.

Ezen időszak elmúltá után gazdasági helyzetünk egyike lesz a legnehezebbeknek. Ezzel számolnunk kell. A világ tőkevagyonának nagy része, mely egyébként az ipar rendelkezésére állott, fölemésztetik, úgy itthoni, mint külföldi vevőinknek vásárló ereje erősen meggyengül. Épen ezért szükség lesz, hogy a kedvező konjunkturák ideje alatt adók útján annyi pénzt teremtsünk elő, amennyi csak az országtól telik.

Természetesen remélem, hogy a háboru a fegyverkezéseknek csökkenését fogja eredményezni. Nézetem szerint a háboru nem érte volna el egyik legfőbb célját, ha nem vezetne a fegyverkezési költségek minden irányu redukálására.

Budapest 1915 márczius 7-én Ghillány Imre báró földmíveléstudományi miniszter az O. M. G. E. ig. vál. ülésén kijelentette, hogy a kormány teljes tudatában volt annak, hogy nem lesz végrehajtható az 5%-os lisztkeverési rendlet. A rekviráló országos g. bizottságot meg kellett alakítani. A korpa-kérdéssel öt malomnál találtak kifogásolni valót. A munkáserő elvonása a mezőgazdaságtól, sok aggodalmat okoz, főleg, hogy a cselédkhiány is igen érezhető.

Prágában drágul az eke.

A szesz ital újabb drágulása is bekövetkezett, a szesz nyersanyagának és az összes üzemi költségeknek drágulása folytán. A galicziai szeszgyárak üzeme megszünt. A burgonyatermést az élelmezés céljaira rendelték felhasználni. Lengyelország háborus kára másfél milliárd K.

P. st vármegye gazd. egyesülete a tavaszi vetés biztosítására társadalmi uton is lépéseket tett, a vármegye hatóságaival egyetemben.

Weisskirchner wieni polgármester 1915 április 1-én az «Eintracht» párti évi közgyűlésén bejelentette, hogy a birodalmi főváros élelmezésének biztosítása végett előreláthatóan gondoskodott a hiányzó élelmiszerekről, ámde a semleges államok megakadályozták az áruknak Wienbe érkezését. A magyar testvérség sem adja lisztjének s gabonájának feleslegét Ausztriának.

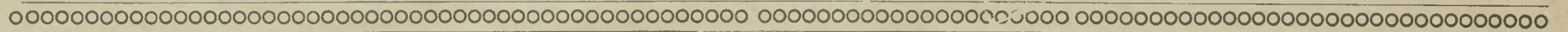
Eudap sten ugyanakkor tizezrével sem jutnak hetenként háromszor-négyszer az emberek pénzükért a kenyérhez.

Weisskirchner 15 millió koronát költött élelmi cikkekre, de Romániából sehoggy sem bírják a gabonát elszállítani, mert egyetlen vaggont sem bírtak kapni. Az ott vásárolt 200 vaggon bab után Románia 3000 arany frank kiviteli díjat állapított meg, úgy hogy 600.000 frankot aranyban kellett volna még a nagy áron felül fizetni.

Amerikában még szeptemberben vásárolt búzát, a hajó Genuáig el is jutott, Olaszország azonban megtagadta az átviteli engedelmét. A Magyarországon vásárolt lisztet sem kapta meg Ausztria, így ama tengeriből kell megélni, melyet még 24 koronájával foglaltatott le, amikor ezidőszent 46 K-ás ajánlatok érkeznek. Azzal állnak tehát szemben, hogy a hitványabb liszt-fajtákkal is megelégedjenek és még ezenfelül az egyes embereknek jutó adagokat is kisebbíteni kell, hogy az új aratásig nagyobb baj ne keletkezzék.

A gazdasági szövetet 1915 április 4-én köztudomásra jutott ama hír, hogy az angolok és franciák Németországot, Ausztriát és Magyarországot az éhhalálba akarják kergetni és így megölni. Hadi dugárnak nyilvánítják az élelmiszert s annak behozatalát meggátolni törekednek.

(Folytatjuk.)

S Z E S Z

A szeszületben e héten valamivel élénkebb volt a kereslet és főleg román szesz iránt volt élénkebb érdeklődés, melyet, dacára magas árának, szívesen vásároltak. Különbön is kisebb tételekben tetelekben prompt szállításra volt nagyobb forgalom.

A rum- és pálinkaüzletben inkább tartózkodó az irányzat és vevők csak a legszükségesebb vásárlásokat eszközölik.

Denaaturált szeszben változatlan szilár irányzat uralkodott és nagyobb érdeklődés dacára készletek hiányában csak kisebb tételek kerültek forgalomba a pénzügyminiszter által előírt árban.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszeszt prompt szállításra e héten nem ajánlottak.

Jelentés a budapesti takarmányvásárról 1916 évi július hó 7-ik napján.

Hozatalok és árak.		Árak
I. Szálas takarmányok.		Fölhozatal mm.-kint állérekben
1. Réti széna I. rendű, ó	—	szekér
2. " " II.	—	—
3. " " I. r. új (csak jun. jul.-ban)	55	2300-2500
4. " " II. " " " " "	46	1800-2000
5. Sárjuszéna	—	—
6. Muharszéna	6	8000
7. Luczernaszéna	45	2300-2800
8. Lóhereszéna	1	2200
9. Kőlesszéna	—	—
10. Zabos bükköny széna	15	2200-2500
Összesen szálas takarmány:		168 szekér
átlag á 1300 kg. Összes súly:		178,600 kilogramm.
II. Szalma s alomfélék.		
13. Alomszalma	21	szekér 1400-1500
14. Zsuppszalma	6	" 1600
15. Szalmaszeeska	1	"
16. Réti széna III. rendű, csomagolásra	20	" 1400-1600
Összesen szalmafélék:		33 szekér
átlag á 1800 kg. Összes súly:		61400 kilogramm.

Erdő birtokot

5-10 millió értékben keres vételre megbizásból:

BANÓ GYULA bank- és tőzsdebizományos.
Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 7. szám.

Ugyanott előnyös nagytételű jelzálogkölcsönök. — Birtokteherrendezések.

EREDETI MOTOREKE

Hazánkban tökéletesen bevált.

Számos utánrendelés.

Állandó nagy raktár Budapesten alkatrészekből és saját javítóműhely. Ekevezető tanfolyamok. Szakmérnökök és gyakorlott szerelők

Vezérképviselőt:

MUNKÁCSI ÉS BÁNKI

okl. gépészmérnökök mérnöki irodája,

Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45., I. em.

Telefon interurban 76-94.

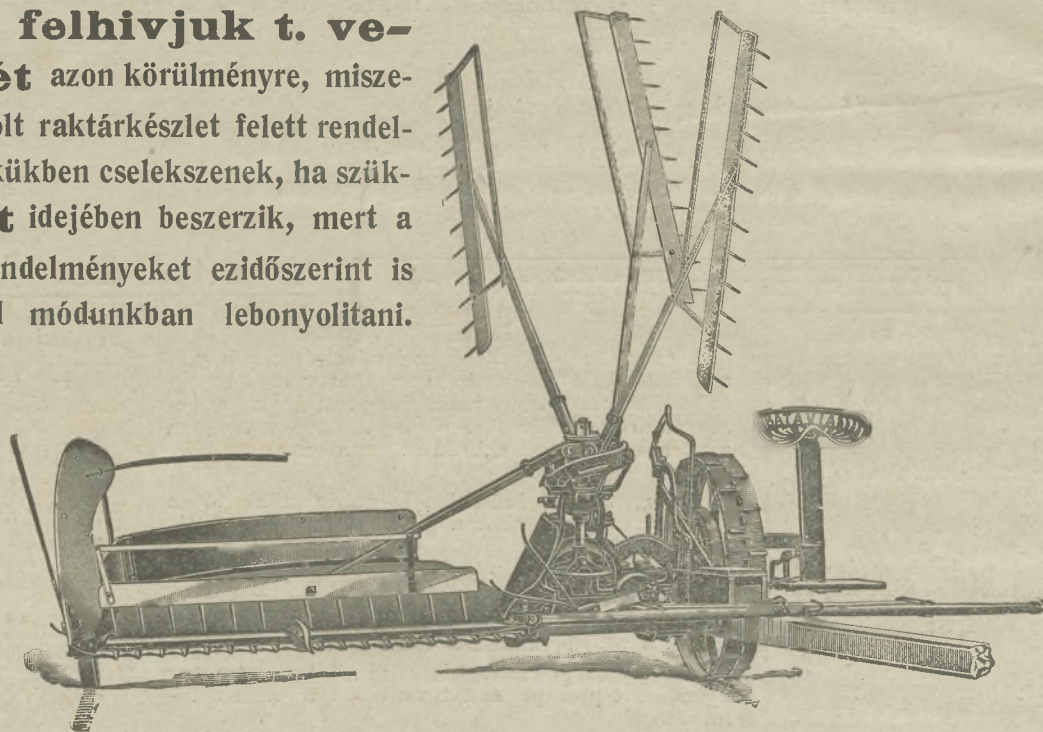
Sürgönczim: DIPLINGS.

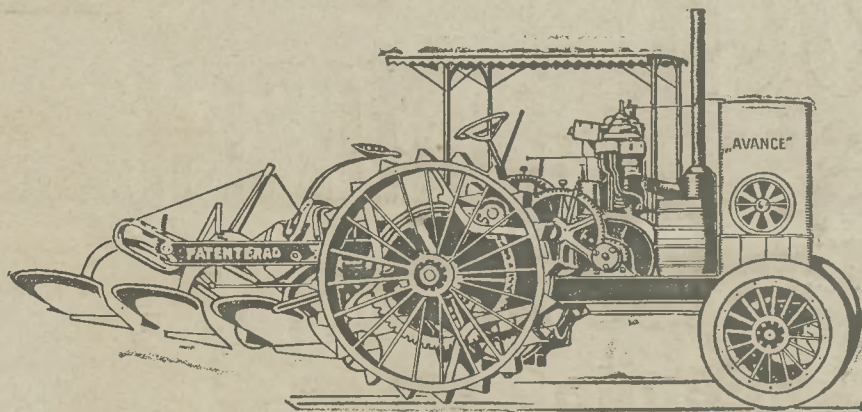
Elsőrangu marokrakó-aratógépeink, szénaforgatóink és gyűjtőgereblyéink

elsőrangu anyagból és legmegfelelőbb kivitelben ezidőszert még kaphatók.

Nyomatékosan felhívjuk t. ve-
vőink figyelmét azon körülményre, misze-
rint már csak igen korlátolt raktárkészlet felett rendel-
kezünk, miért is saját érdekükben cselekszenek, ha szük-
ségüket **már most** idejében beszerzik, mert a
nagy számban beérkező rendelvényeket ezidőszert is
már csak fokozatosan áll módunkban lebonyolítani.

„AVANCE“ NYERSOLAJMOTOREKÉNK

a legkülönbözőbb terepviszonyok közepette elért
szántási minőségével, kezelési egyszerűségével és
áttekinthetőségével páratlan népszerűsége tett szert
és országszerte általános érdeklődést keltett. Jelenleg
— a behozatal nehézségei folytán — csak igen korlá-
tolt számú ily szántógépkészlet áll őszi szállításra
rendelkezésre. Minthogy már eddig is a beérkezendő
gépek legtöbbje előre eladatott, komoly érdeklődők
csakis azonnali előjegyzés esetén tarthatnak számot
„AVANCE“ motorekére.

Ismertetéssel és részletes felvilágosítással szolgál:

Bächer Rudolf-Melichar Ferenc

Magyarországi Vezérképviselő: **SZÚCS ZSIGMOND,**

Budapest, VI., Teréz-körút 26. szám.

Távbeszélő: 28—02, 102—05.

Sürgőnyczim: „Kultur“ Bpest.